

Aktiivisella sijoitusstrategialla korkeampaa tuottoa

Santeri Merivirta

Tekijä(t) Santeri Merivirta	
Koulutusohjelma Finanssi- ja talousasiantuntijan koulutusohjelma	
Raportin/Opinnäytetyön nimi Aktiivisella sijoitusstrategialla korkeampaa tuottoa	Sivu- ja liitesivumäärä 30 + 5
<p>Jokainen sijoittamisen aloittava lähtee tavoittelemaan sijoitustoiminnalla tuottoa omalle pääomalleen. Osakemarkkinat ovat tuottaneet vuosikymmenien ajan n. 6-7% vuodessa passiivisille sijoittajille. Opinnäytetyössä selvitetään miten aloittelijankin on mahdollista saavuttaa korkeampia vuosituottoja aktiivisemmalla kaupankäynnillä, teknisen analyysin avulla, sekä markkinoita seuraamalla.</p> <p>Muutamia prosentteja korkeampi vuotuinen tuotto ei kuulosta suurelta, mutta sillä on ratkaiseva rooli kokonaistuoton suhteen, kun sijoitushorisontti asetetaan useamman vuosikymmenen päähän. Miksi tyytyä keskimääräiseen 7% tuottoon, jos osakemarkkinoilla on tarjolla korkeampia vuosituottoja?</p> <p>Työssäni käydään ensin läpi osakesijoittamisen perusteet. Tämän jälkeen pyrin avaamaan ymmärrettävään muotoon millä keinoilla sijoittajan on mahdollista hankkia informaatioetua muihin sijoittajiin nähden ja saavuttaa ylituottoa.</p> <p>Työssä käytetty aineisto on pääosin verkossa olevaa materiaalia, mutta lähteenä on käytetty myös muutamia sijoittamiseen perustuvia teoksia. Kurssigraafeja ja teknisen analyysin indikaattoreita havainnollistetaan tradingview.com palvelun avulla. Palvelu on ilmainen ja jokaisen saatavilla.</p>	
Asiasanat Sijoittaminen, tuotto, osakemarkkinat, fundamentti analyysi, tekninen analyysi	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuksen lähtökohdat	1
2	Osakesijoittamisen perusteet	2
2.1	Osakkeiden arvonnousu	2
2.2	Talouden suhdannevaihtelut	2
2.3	Korkopolitiikka.....	3
2.4	Kuplat	3
2.5	Politiikka ja epävarmuus	3
2.6	Yksittäisen yhtiön osakekurssi	4
2.7	Osinkotuotto.....	4
2.8	Pörssit ja markkinat.....	6
2.9	Kulut	7
2.10	Sijoittamiseen liittyvät riskit	9
3	Rahastosijoittamisen perusteet	11
3.1	Rahastotyytit	12
3.1.1	Osakerahastot.....	13
3.1.2	Indeksirahastot.....	13
3.1.3	Korkorahastot.....	13
3.1.4	ETF-rahastot.....	14
4	Passiivinen sijoitusstrategia.....	14
4.1	Passiivisen sijoitusstrategian määrittely	14
4.2	Tuotto ja riski	16
5	Aktiivisen sijoitusstrategia	17
6	Osakkeiden ja markkinoiden analysointi.....	18
6.1	Fundamenttianalyysi	21
6.2	Tunnusluvut	21
6.3	Treidaaminen.....	22
6.3.1	Positiotreidaaminen.....	22
6.3.2	Swing trading	23
6.3.3	Day-trading eli päiväkauppa.....	23
6.4	Tekninen analyysi	24
6.4.1	Liukuvat keskiarvot (Moving average)	24
6.4.2	Tuki- ja vastustasot	25
6.4.3	RSI (Relative Strength Indicator).....	27
6.5	Case: Kamux	28
7	Pohdinta ja johtopäätökset	29
	Lähteet	31

Liitteet.....	34
Liite 1. Parhaat osingonmaksajat 2020.....	34
Liite 2. Fortumin osingonmaksu, 5 vuotta	34
Liite 3. Nordnet Indeksirahasto Suomi kehitys 2020	35
Liite 4. Tunnusluvut, Kamux	35

1 Johdanto

Kotitalouksien säästämisen ja sijoittaminen on kasvattanut suosiotaan Suomessa viime vuosina. Koronaviruksen leviäminen vuonna 2020 on tuonut valtavia haasteita yrityksille taloudellisesti, mutta samalla se innosti ja aktivoi ihmisiä sijoittamaan ja säästämään. Moni suomalainen on joutunut kuluneen vuoden aikana lomautetuksi ja oman talouden turvaaminen on ollut mediassa näkyvästi puheenaiheena vuonna 2020. Suomalaisten sijoitusaktiivisuus on ollut kuluneena vuonna suurena kasvussa. Helsingin Sanomat uutisoi aiheesta otsikolla: ”Suomessa eletään kaikkien aikojen sijoitusbuumia...” (Helsingin Sanomat, 2020).

Yksi syy ilmiölle on myös osakesäästötilin käyttöönotto Suomessa 1.1.2020 alkaen, joka on lisännyt suomalaisten kotitalouksien kiinnostusta osakesijoittamista kohtaan. Osakesäästötilin myötä yhä useampi yksityissijoittaja on uskaltanut siirtää osan varallisuudestaan esimerkiksi passiivisemmista rahastoista suoriin osakesijoituksiin. Euroclear Finlandin tuottaman tilaston mukaan Suomessa oli kesäkuussa 2019 osakkeenomistajia 805 245, kun taas vuotta myöhemmin kesäkuussa 2020 osakesijoittajien lukumäärä oli kasvanut 880 672 (kasvua +9,4%). Toukokuussa 2020 julkaistussa Euroclear Finlandin tiedotteessa kerrotaan, että Suomessa on yli 100 000 aktiivista osakesäästötiliä, joille on karttunut 335 miljoonan euron varallisuus (Euroclear Finland, 2020).

1.1 Tutkimuksen lähtökohdat

Vuosi 2020 on ollut monella tapaa erityinen ja haasteellinen, mutta sijoittajille se on tarjonnut paljon mahdollisuuksia. Tässä opinnäytetyössä tutkitaan ja vertaillaan aktiivisen ja passiivisen sijoitusstrategian eroja. Selvitetään myös lähtökohdat osakesijoittamiselle, sekä siihen liittyvät riskit.

Työn tarkoitus on selventää aloittelevalle osakesijoittajalle peruskäsitteet ja termit, sekä pyrkiä havainnollistamaan millainen vaikutus aktiivisella oman sijoitussalkun hoidolla voi olla tuottojen osalta.

Useat tutkimukset ovat aktiivista sijoittamista vastaan ja on todettu, että vain harva voi tehdä markkinoilla ylituottoa eli voittaa vertailuindeksin aktiivisella salkunhoidolla. Yleisesti tiedetään, että markkinat tuottavat keskimäärin pitkällä aikavälillä n. 6-7% vuodessa. Tähän tulokseen sijoittajan on mahdollista päästä sijoittamalla indeksinmukaisesti ja

mahdollisimman pienillä sijoittamiseen liittyvillä kuluilla. Toisaalta osa tutkimuksista osoittaa, että tällainen passiivinen ”osta ja unohda” sijoitusstrategia ei enää nykypäivän osakemarkkinoilla ole kannattavaa, eikä takaa tuottoja edes pitkällä aikavälillä. Passiivisessa osta ja unohda -strategiassa piilee paljon riskitekijöitä, kuten koronaviruksen aiheuttama osakemarkkinoiden romahdus maaliskuussa 2020.

Kumpi edellä mainituista sijoitusstrategioista sitten olisi sitten kannattavampi vaihtoehto ja mitä eroavaisuuksia niissä todellisuudessa on? Opinnäytetyö keskittyy tämän kysymyksen ympärille. Tutkimusosiossa vertaillaan passiivisen indeksisijoittamisen ja aktiivisen osakesijoittamisen mahdollisia tuottoeroja.

2 Osakesijoittamisen perusteet

Kaiken sijoitustoiminnan tavoitteena on saada tuottoa sijoitetulle pääomalle. Kun sijoittaminen toteutetaan osakemarkkinoilla, niin tärkeässä roolissa ovat osakkeen hinnoittelu ja arvonmääritys. Osakesijoittamisen tuotto koostuu kahdesta komponentista: yrityksen voitonjaosta (maksettavat osingot) ja osakkeen arvonnoususta eli markkinahinnan noususta.

2.1 Osakkeiden arvonnousu

Osakkeen arvonnousulla tarkoitetaan yksinkertaisesti yhden yhtiön osakkeen arvon kehitystä sen omistuksen aikana. Osakekurssit eli osakkeiden hinnat vaihtelevat sijoittajien osto- ja myyntihalujen eli kysynnän ja tarjonnan mukaan. Arvonmuutokseen vaikuttavat myös monet muut tekijät, eli fundamentit.

2.2 Talouden suhdannevaihtelut

Suhdannevaihtelut tunnetaan taloushistoriassa toistuvina vaurauden ja taantumien sarjana. Ennen teollisuuden kehittymistä noususuhdanteet eli vaurauden ajanjaksot ilmenivät runsaina viljasatoina ja arvokkaina sotasaaliina. Vastaavasti pitkä ja kylmä talvi saattoi ajaa maan lamaan eli laskusuhdanteeseen. Tämä esiintyi esimerkiksi heikkoina viljasatoina ja sairauksina kotieläimissä, jotka aiheuttivat nälkiintymistä kansan keskuudessa. Kylmyys ja nälänhätä aiheuttivat levottomuuksia.

Nykyaikainen suhdannevaihtelu on kuitenkin monimutkaisempi ilmiö, johon vaikuttavat useat eri tekijät. Noususuhdanteessa yritykset menestyvät ja osakkeiden arvostukset kasvavat. Laskusuhdanteessa koko talous kärsii, yrityksillä ei ole varaa ja halukkuutta investoida. Yritykset voidaan jakaa kahteen kategoriaan: syklisiin ja defensiivisiin.

Vakaisiin defensiivisiin yrityksiin suhdannevaihtelut eivät juuri vaikuta. Defensiiviset yhtiöt eivät ole riippuvaisia sidosrymistään ja ulkoisista tekijöistä. Tällaisia yrityksiä ovat perinteisesti olleet esimerkiksi teleoperaattorit, lääketeollisuus ja päivittäistavarakaupat (Pörssisäästiö).

Sykliset yritykset ovat riippuvaisia ulkoisista tekijöistä ja niiden menestys (osakkeen kurssikehitys) nousee ja laskee suhdanteiden mukaan. Tällaisia toimialoja ovat esimerkiksi metsä- ja metalliteollisuus tai lentoyhtiöt.

2.3 Korkopolitiikka

Eri maiden korkotasoa sääntelevät maiden tai yhtenäisten talousalueiden keskuspankit. Euroopassa EKP (Euroopan keskuspankki) tai USA:ssa FED (Federal Reserve System). Korkojen laskeminen pienentää korkosijoitusten kannattavuutta, jolloin rahaa ohjautuu osakemarkkinoille. Alhaiset korot taas mahdollistavat halvempien lainojen myöntäsen yrityksille investointeja varten.

2.4 Kuplat

Kuplien syntyminen perustuu usein uusiin innovaatioihin, joista sijoittajat innostuvat massoissa. Tällöin sijoituspäätöksiä tehdään välittämättä taloudellisista perusteista ja hinnat karkaavat tasolle, joita ei voi perustella yhtiöiden fundamenteilla. Satumaiset lyhyen aikavälin tuotot houkuttelevat mukaan uusia sijoittajia, joille tärkein syy sijoitukseen on hinnan nousu, ei sijoituskohteen taustalla oleva liiketoiminta (Lepikkö 4.12.2020).

2.5 Poliitiikka ja epävarmuus

Poliittiset riskit ja erityisesti epävarmuus tulevaisuudesta aiheuttavat sijoittajille stressiä. Epävarmuus näkyy usein osakekurseissa. Viime vuosina poliittista epävarmuutta ovat luoneet mm. Yhdysvaltojen presidentinvaalit ja Donald Trumpin hallintakausi, protektionismin nousu, Brexit ja geopolittiset jännitteet kuten USA:n Kiinan välinen tullikiista.

2.6 Yksittäisen yhtiön osakekurssi

Kaikkien mainittujen riskien lisäksi yhden osakkeen kurssiin vaikuttavat monet muut tekijät. Näitä ovat esimerkiksi:

- yhtiön menestys
- osingonmaksukyky
- toimialan tulevaisuudennäkymät
- kilpailutilanne
- brändi, huhut, mielipiteet ja tunteet

2.7 Osinkotuotto

Osinko on osuus osakeyhtiön tuloksesta. Se on ikään kuin palkkio yritykseltä sijoittajolle, että he ovat sijoittaneet rahansa heidän yrityksen osakkeisiin. Se on tapa maksaa yhtiön tuottamaa voittoa yhtiön osakkeiden omistajille. Suomalaiset yritykset maksavat osinkoja yleensä kerran vuodessa. Amerikkalaiset yhtiöt pääasiassa kvartaaleittain, eli neljä kertaa vuodessa.

Taulukko 1. Parhaat osingonmaksajat 2020 (Osinkokalenteri, Kauppalehti)

Yhtiö	Määrä (EUR)	Tuotto %
Neles	1,47	13,83
Sievi Capital	0,15	13,7
Investors House	0,5	8,77
Raute A	1,45	6,5
Fortum	1,1	5,5
Titanium	0,72	4,97
Ilkka-Yhtymä 2	0,2	4,65
Oriola B	0,09	4,44
Alma Media	0,4	4,42
Keskisuomalainen A	0,5	4,35

Tuotto % on laskettu suhteuttamalla osingon määrä irtoamispäivän kurssiin.

Taulukossa 1 on kuvattu 10 korkean osinkotuottoprosentin maksavaa yritystä Helsingin Pörssistä vuodelta 2020. Muutamat yritykset ovat päättäneet maksaa sijoittajille erittäin korkeaa osinkoa. Kauppalehden osinkokalenterista saatavien tietojen perusteella kaikkien Helsingin Pörssin yhtiöiden osinkojen tuotto prosenttien keskiarvo on: 1,63%.

Sijoittaja voi saada osinkotuottoa joko suoraan yhtiöltä omistamalla heidän osakkeitaan osingon täysmäytyspäivänä tai omistamalla tuotto-osuudellisia rahasto-osuuksia. Tällaiset rahastot maksavat osan sen kerryttämästä tuotosta sijoittajalle rahana, jonka verottaja katsoo osinkotuloiksi. Ostamalla taas suoraan osinkoa maksavan yrityksen osakkeita, sijoittaja saa osingonmaksun yritykseltä.

Sijoittaja on oikeutettu yhtiön maksamaan osinkoon, jos hänet on merkitty osingon täsmäytyspäivänä osakkeenomistajaksi yhtiön osakasluetteloon. Täsmäytyspäivä on pääsääntöisesti kaksi päivää yrityksen yhtiökokouspäivän jälkeen. Toisin sanoen osingon saa osakkeenomistaja, joka ostaa tai omistaa osakkeen viimeistään yhtiökokouspäivänä. Jos sijoittaja suorittaa osakkeen oston osingon irtoamisen jälkeen, hän ei ole oikeutettu maksettavaan osinkoon, vaan tuolloin osinko jää myyjäosapuolelle.

Osingonmaksun suuruus vaihtelee paljon yritysten ja toimialojen välillä. Siihen vaikuttavat yrityksen halukkuus ja taloudellinen tilanne maksaa osinkoja sijoittajilleen. Passiiviselle osta ja unohda -strategiaa toteuttavalle sijoittajalle osingonmaksu on tärkeä osa tuottojen kannalta. Seuraavaksi havainnollistetaan miten merkittävästi osinkotulot vaikuttavat osakkeenomistajan tuottoihin pitkällä aikavälillä.

Esimerkki:

Sijoittaja ostaa 500 kappaletta Fortumin osakkeita 2.1.2015 ja omistusaika on 5 vuotta, jonka jälkeen ne myydään sen hetkiseen markkinahintaan. Sijoituksen arvo voi kasvaa kahdella tapaa: arvonnousulla sekä osinkotuotoilla. Lasketaan ensin mahdollinen arvonnousu:

Osakkeen päätöskurssi 2.1.2015:	18,04 €
Osakkeen päätöskurssi 20.12.2019:	22,00 €
Arvonnousu 5v. yhteensä:	3,96 € / osake
500 osakkeen arvonnousu:	1980 €

Seuraavaksi lasketaan 5 vuoden aikana maksettavien osinkotulojen arvo. Alla olevassa taulukossa on Fortum Oyj:n maksamat osingot / osake.

Taulukko 2. Fortumin osingonmaksu, 5 vuotta (Investing.com)

Maksupäivä	Osinko (€)	Tuotto %
4.4.2019	1,1	5,16 %
10.4.2018	1,1	5,44 %
13.4.2017	1,1	6,30 %
14.4.2016	1,1	7,44 %
14.4.2015	1,3	9,39 %
Yhteensä	5,7	

Yhteensä Fortum on maksanut 5 vuoden aikana osinkoja 5,7 € / osake. Sijoittaja omistaa 500 kappaletta Fortumin osakkeita, joten saa yhteensä 2850 euroa osinkotuottoa.

Osakkeiden arvonnousu (5v.):	1980 €
Maksetut osingot (5v.):	2850 €
Yhteensä:	4830 €

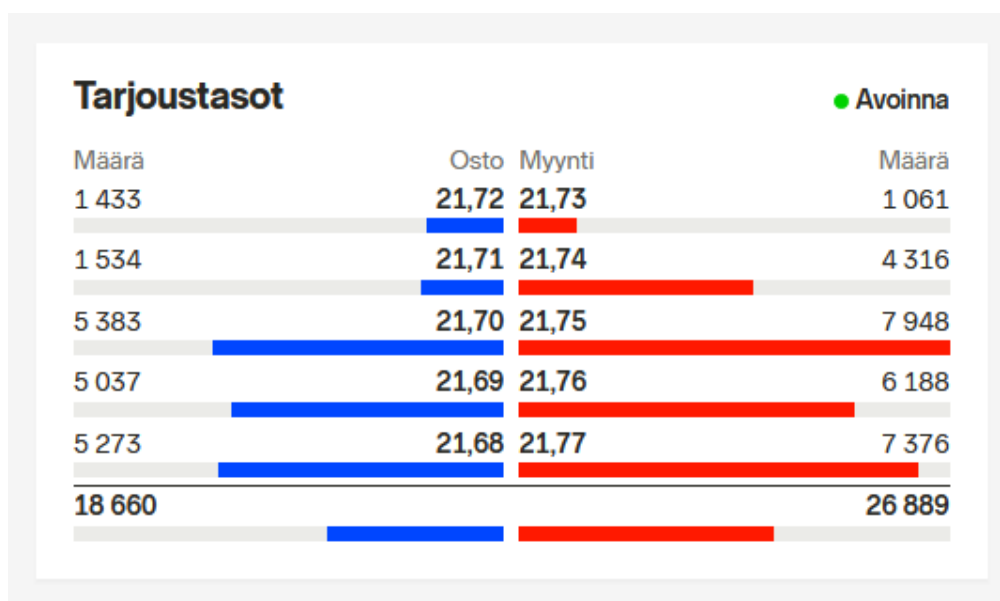
Huomataan, että 5 vuoden aikana saadut osinkotuotot ovat suuremmat kuin arvonnousu. Jos sijoittaja myisi omistukset 5 vuoden jälkeen, niin arvonnousu olisi tuottanut 21,95%, osinkotulot 31,60% ja yhteensä sijoituksen arvo olisi noussut 53,55%. Laskelmat on suoritettu bruttosummilla ja niissä ei ole huomioitu kaupankäyntikuluja (välityspalkkioita).

2.8 Pörssit ja markkinat

Osakemarkkinoiden toimintaperiaate on hyvin yksinkertainen. Pörssit ovat vakiintuneita ja sääntelyä noudattavia kauppapaikkoja, jossa ostajat ja myyjät kohtaavat. Pörssit toimivat kuten huutokauppa. Ostaja kertoo mihin hintaa haluaa osaketta ostaa ja myyjä mihin hintaan haluaa osakkeen myydä. Kun hinnat kohtaavat, syntyy kauppa ja sen kohteena olevat osakkeet vaihtavat omistajaa.

Arvopaperien välittäjät tarjoavat sijoittajille osakkeiden tarjouskirjan, josta nähdään kunkin osakkeen osto- sekä myyntitarjoukset ja niiden volyymit. Nasdaq OMX Helsingin kurssidata ja tarjoustasot on saatavilla useimpien kotimaisten välittäjien puolesta reaaliajassa ja sijoittaja näkee 5. parasta osto- ja myyntitasoa. Kuva 1. on Nordnet Pankin verkkopalvelusta.

Kuva 1. Fortum Oyj tarjouskirja (Nordnet Bank AB)

Nasdaq Nordic on Nasdaq Inc:n tytäryhtiöiden yleinen nimi, jotka tarjoaa rahoituspalveluja ja ylläpitää arvopaperimarkkinoita Pohjoismaissa ja Baltiassa. Suomessa arvopaperimarkkinoita eli Helsingin Pörssiä ylläpitää Nasdaq Helsinki Oy.

Pörsilistatut yritykset esitetään ensin markkina-arvon ja sitten toimialoittain kansainvälisen ICB Company -luokitusstandardin mukaisesti. Markkina-arvo segmenttejä on kolme: Nordic Small Cap, Nordic Mid Cap ja Nordic Large Cap.

Nordic Large Cap -segmenttiin kuuluvat yritykset, joiden markkina-arvo on vähintään miljardi euroa, Nordic Mid Cap -segmenttiin kuuluvat yritykset, joiden markkina-arvo on vähintään 150 miljoonaa euroa, mutta alle miljardi euroa. Nordic Small Cap -segmenttiin kuuluvat yritykset, joiden markkina-arvo on alle 150 miljoonaa euroa. Kaikki yhtiön listatun osakkeen luokat sisältyvät markkina-arvon laskentaan (Nasdaq Nordic Market Model 2021, 9).

2.9 Kulut

Kulut ovat tärkeässä osassa, kun puhutaan sijoittamisesta. Toisin kuin rahastosijoittamisessa, osakkeiden omistamisesta ei tarvitse maksaa hallinnointimaksuja. Osakekaupankäynnin suurin kulu on usein välityspalkkio. Se on palkkio, jonka sijoittaja maksaa tekemästään kaupasta välittäjälle. Sijoittaja maksaa välityspalkkion sekä myynti- että ostotoimeksiannoista, kun kauppa toteutuu. Välittäjä puolestaan maksaa osan tästä palkkiosta pörssille, jossa kauppa todellisuudessa suoritetaan. Välityspalkkio on nimensä

mukaan palkkio välittäjälle siitä, että se välittää tehdyn osto- tai myyntitoimeksiannon pörssille. Välittäjät tarjoavat sijoittajille myös paljon muita palveluita, joiden johdosta välityspalkkiot ovat perusteltuja. Sijoittamiseen liittyy myös paljon muita kuluja välittäjästä riippuen. Välityspalkkio on kuitenkin niistä keskeisin, joka luo kilpailua eri välittäjien kesken.

Sijoittajan kannattaa tarkastella ja kilpailuttaa arvopapereiden välittäjiä löytääkseen itselleen parhaan vaihtoehdon. Kuluja vertaillessa on syytä tarkastella kokonaiskustannuksia, eikä vain yksittäisen osakekaupan välityspalkkiota. Pankit ja arvopaperienvälittäjät veloittavat kuluja muistakin toimenpiteistä kuin vain kaupankäynnistä osakkeilla. Tällaisia kuluja ovat esimerkiksi:

- Asiakkuuden / tilien avaus- ja sulkemismaksut
- Tilinhoitomaksut
- Rahastojen merkintä- ja lunastusmaksut³
- Rahan siirtäminen (talletukset, nostot)
- Veroraportointi
- Analyysit, asiakaspalvelu / sijoitusneuvonta
- Lisäpalvelut
  - Reaaliaikaiset kurssit eri markkinapaikoilla
  - Kaupankäyntisovellukset
  - Mobiilisovellus

Kuten huomataan, niin on tärkeää määrittää kokonaiskustannus asiakkuudelle eri välittäjien kesken. Vaikka välittäjän välityspalkkiot Helsingin Pörssiin olisivat markkinoiden edullisimmat, niin syytä tarkastaa hinnasto muiden kulujen osalta. Välityspalkkiot ovat myös markkinapaikkakohtaisia (Helsingin Pörssi, Nasdaq USA, New York Exchange tai Xetra Saksassa). Näin saat selkeämmän kuvan mikä tarjolla olevista välittäjistä olisi sinulle edullisin.

Tärkeää on myös huomioida mitä saat välittäjältä vastineeksi maksamillesi kuluille. Otetaan esimerkkihenkilöksi sijoittaja, jolla on hyvä englanninkielentaito, hän on ollut mukana osakemarkkinoilla jo useita vuosia ja ymmärtää arvopapereiden verotuskäytännön Suomessa. Tällaiselle sijoittajalle voisi olla edullisinta valita jokin täysin digitaalinen ulkomainen arvopapereiden välittäjä. Palvelun laatu on usein heikompaa, mutta myös välityspalkkiot eri maiden pörssiin ovat huomattavasti suomalaisia kilpailijoita edullisempia. Sijoittaja joutuu mahdollisesti myös itse huolehtimaan vuosittain luovutusvoittojen ja -tappioiden ilmoittamisesta Suomen verottajalle.

Vastaavasti vasta sijoittamisen aloittanut henkilö, joka tietää tarvitsevänsä asiantuntijan apua, kannattaa valita kotimainen palveluntarjoaja. Tällöin hänen ei tarvitse huolehtia veroasioista, vaan palveluntarjoaja toimittaa tiedot automaattisesti vuosittain verottajalle. Asiakkaan tulee ainoastaan tarkistaa, että tiedot omassa veroilmoituksessa ovat oikein. Hänen on mahdollista saada asiakaspalvelua omalla äidinkielellä (suomi tai ruotsi), sekä kaupankäyntialusta verkossa on saatavilla suomenkielellä.

Tässä opinnäytetyössä paneudutaan erityisesti väitteeseen, että aktiivinen kaupankäynti on tuottavampaa, kuin passiivisen ”osta ja unohda” –sijoitusstrategian noudattaminen. Tästä syystä myös kuluilla on suuri merkitys. Rahastosijoittajan tulevaisuuden tuottojen kannalta on erittäin tärkeää huomioida sijoitettavan rahaston vuosittainen hallinnoitipalkkio. Osakesijoittajan ei tarvitse vastaavasti tällaisesta huolehtia. Aktiivisen osakesijoittajan on syytä tarkastella erityisesti välityspalkkioiden suuruutta ja vaikutusta tuottoihin.

2.10 Sijoittamiseen liittyvät riskit

Riskit ovat yksi sijoittamisen kulmakivistä. Sanalla ”riski” on yleiskielessä usein negatiivinen sävy. Se koetaan monessa muussa yhteydessä jopa vaaralliseksi. Sijoittamisessa se on välttämättömyys, jonka kanssa sijoittajan on tultava toimeen. Ilman riskiä ei ole tuottoa.

Sanotaan, että riski ja tuotto kävelevät käsi kädessä. Tällä tarkoitetaan, että mitä suurempaa riskiä sijoittaja on valmis kantamaan, sitä suurempia tuottoja hän voi odottaa. Mutta täytyy muistaa, että riskillä on aina kääntöpuolensa: mitä suurempi riski, sitä suuremmat voivat olla myös tappiot.

Sijoituskohteesta riippuen riskitaso voi olla hyvin matala tai vastaavasti erittäin korkea. Esimerkiksi korkomarkkinoilla riskit ovat alhaisemmat kuin sijoitettaessa osakkeisiin. Jokaisen sijoittajan tulisi määrittää itselleen oma riskinsietokyky. Tämä on tärkeä osa jokaisen sijoitussuunnitelmaa. Se on usein haastavaa, mutta omaa riskinsietokykyä voi lähteä purkamaan itsetutkiskelun kautta sekä pohtimalla miten on aikaisemmin reagoanut epävarmuuteen tai rahallisiin tappioihin.

Mitä jos olisi sijoittanut pääomani osakkeisiin vuoden 2020 alussa, niin mikä olisi ollut reaktio kun helmi-maaliskuussa koronavirus levisi ympäri maailman aiheuttaen

markkinoiden historiallisen nopean romahtamisen? Olisiko se ollut panikointi ja omistuksien nopeasti pois myyminen tavoitteena minimoida tappiot? Vai oliko tilannetta seurattu rauhallisesti ja rationaalisesti sivusta luottaen sijoitusstrategiaan? Jos tällaiset tilanteet saavat stressaantumaan, tekemään äkillisiä ja harkitsemattomia päätöksiä vastoin sijoitussuunnitelmaa, niin on kannattavaa pohtia olisiko jokin muu omaisuusluokka sopivampi sijoituskohte?

Jos taas tällaiset markkinoiden äkilliset ja suuret liikkeet eivät hermostuta, vaan ne koetaan ennemminkin loistavina ajankohtina kasvattaa osakepainoa salkussasi uusilla ostoilla, niin riskinsietokyky on korkea ja soveltuu osakesijoittamiseen. Tämäkin on taito, jota sijoittajan tulisi pyrkiä kehittämään.

Seuraavassa kuvassa on esitetty Helsingin Pörssin yleisindeksin kehitys vuodesta 2004 alkaen, sekä kuinka se on reagoanut vuoden 2008 finanssikriisiin ja vuoden 2020 koronaviruskriisiin.

Kuva 2. OMXHPI –indeksin kehitys vuosina 2004-2020 (Marketwatch)

Kuten kuvaajasta voidaan huomata, niin finanssikriisi sekä koronaviruksen leviäminen ovat aiheuttaneet suuria laskuja osakemarkkinoilla. Tällöin puhutaan markkinariskistä. Koko pörssi kääntyy laskusuhdanteeseen, jolloin yritysten osakekurssit putoavat huolimatta siitä miten hyvin yksittäinen yritys on menestynyt.

Osakesijoittamista itsessään voidaan pitää jo korkeamman riskin kohteena. Jos sijoittaja haluaa todella alhaista riskiä, niin hänen tulisi allokoita varansa enemmän esimerkiksi matalariskisiin rahastoihin, eikä suoriin osakesijoituksiin.

3 Rahastosijoittamisen perusteet

Paitsi että sijoittaja voi ostaa itse suoraan osakkeita, hän voi sijoittaa osakkeisiin myös välillisesti sijoitusrahaston kautta. Sijoitusrahastolla tarkoitetaan osakkeista ja muista arvopapereista koostuvaa rahastoa, jonka omistavat siihen sijoittaneet yksityiset henkilöt, yhtisöt ja säätiöt. Sijoitusrahasto on siis useiden sijoittajien pääomista muodostuva kollektiivinen sijoittaja, joka tarjoaa sijoittajille mahdollisuuden hyödyntää suuren sijoittajan asiantuntemusta ja kustannus-tehokkuutta (Nasdaq OMX, 2011: Opi osakkeet).

Rahastoyhtiön hallinnoima sijoitusrahasto kerää sijoittajilta pääomia, jotka se sijoittaa heidän puolestaan korvausta vastaan. Sijoittajalla siis luovuttaa rahansa rahaston salkunhoitajan hallintaan ja luottaa, että perittävää hallinnointipalkkiota vastaan hän saa tuottoa sijoitetulle pääomalle.

Rahaston pääoma muodostuu rahasto-osuuksista. Pääoman kasvuun vaikuttavat rahaston ostamien arvopapereiden tuotto, esimerkiksi yrityksiä arvonnousu, korkotason muutokset ja jaettavat osingot. Yhden rahasto-osuuden arvo saadaan, kun jaetaan rahaston arvo liikkeellä olevien rahasto-osuuksien lukumäärällä (Handelsbanken).

Rahastot voidaan jakaa kahteen kategoriaan: aktiivisesti tai passiivisesti hallinnoituihin rahastoihin. Esimerkiksi aktiivisessa kotimaisessa osakerahastossa salkunhoitaja käy rahaston pääomalla kauppaa Helsingin Pörssissä tavoitteenaan saada rahasto tuottamaan enemmän kuin pörssin yleisindeksi. Aktiivisissa rahastoissa on tästä syystä korkeammat kulut.

Passiivista sijoitusrahastoa ei hallinnoida aktiivisesti, jonka johdosta kulutkin ovat alhaisemmat. Esimerkiksi kotimainen passiivinen indeksirahasto pyrkii jäljittelemään Helsingin pörssin yleisindeksin mukaista tuottoa.

Seuraavassa kuvassa on esitetty kotimaisen rahastoyhtiö Taalerin hallinnoiman Arvo Markka Osake A -rahaston kehitys viimeisen 5 vuoden aikana. Rahaston avaintietoesitteessä kerrotaan, että rahaston tavoite on saavuttaa NASDAQ OMX Helsinki Cap GI (TR) vertailuindeksiä parempaa tuottoa pitkällä aikavälillä sijoittamalla suomalaisiin pörssinoteerattuihin arvoyhtiöihin. Kyseinen vertailuindeksi on lisätty mukaan kuvaajaan havainnollistamaan kuinka rahasto on onnistunut tavoitteessaan.

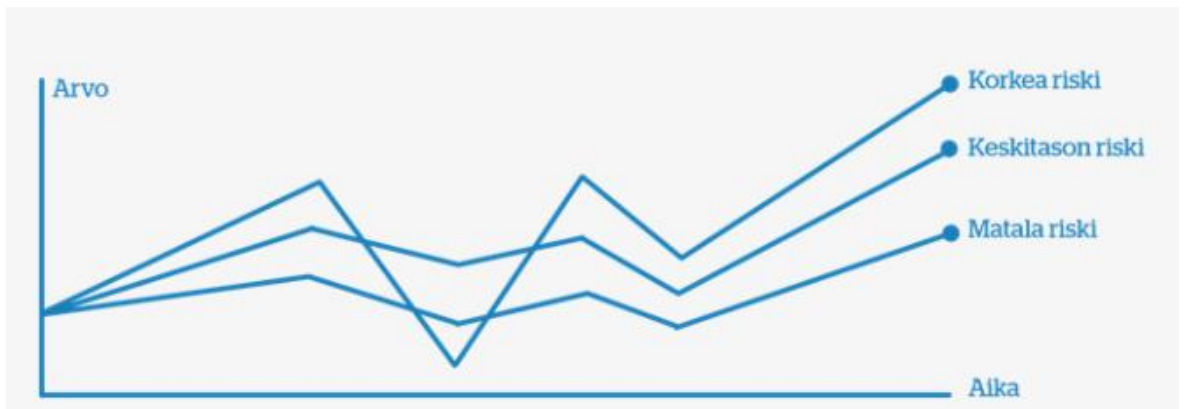
Kuva 3. Taaleri Arvo Markka Osake A –rahaston kehitys, 5 vuotta (Nordnet Bank AB)

Taalerin rahaston arvo on noussut 5 vuoden aikana 63,92% (osuuden arvo laskettu 14.12.2020). Kuten kuvaajasta voidaan todeta, niin rahasto on tuottanut 5 vuoden sijoitusajanjaksolla saman verran kuin vertailuindeksi. Vuoden 2020 alussa rahasto oli vielä indeksiä edellä, mutta kulunut vuosi 2020 on ollut haasteellinen ja rahaston tuotto ei ole jatkunut odotetulla tasolla.

Rahastoyhtiö ilmoittaa Arvo Markka Osake A:n avaintietoesitteessä, että suositeltu sijoitusaika on 5 vuotta. Jos sijoittaja olisi sijoittanut tähän rahastoon 10 000 euroa 5 vuotta sitten olisi sijoituksen arvo tänään 16 392 euroa kulujen jälkeen.

Kuva 4. Riskitaso vaihtelee rahastokohtaisesti (Handelsbanken)

3.1 Rahastotyypit

Sijoitusrahastolaissa (laki sijoitusrahastoista 22.2.2019/213) rahastot on jaettu kahteen ryhmään: sijoitusrahastodirektiivin mukaisiin sijoitusrahastoihin, eli ns. UCITS-sijoitusrahastoihin ja erikoissijoitusrahastoihin (Pörssisäästö)

3.1.1 Osakerahastot

Osakerahastojen sijoituskohteena ovat osakkeet. Osakkeet ovat historiallisesti tarjonneet pitkällä aikavälillä korkeimman tuoton, mutta vastaavasti lyhyellä aikavälillä osakkeiden arvot ovat heiluneet voimakkaammin. Toisin sanoen niissä on suurempi volatilitteetti.

Sijoitusalue voi olla esimerkiksi kotimaa, euroalue, Eurooppa, Pohjoismaat, koko maailma tai niin sanotut kehittyvät markkinat, esimerkiksi Venäjä, Baltia, Latinalainen Amerikka tai Aasia. Sijoitusrahasto voi sijoittaa varansa myös tietyn tyyppisiin tai kokosiin yhtiöihin, esimerkiksi suuriin ja vakaisiin maailmanlaajuisesti toimiviin yrityksiin tai pieniin ja keskisuuriin yrityksiin eli small cap -yhtiöihin. Sijoitusrahasto voi myös erikoistua tietylle toimialalle, kuten metsäteollisuuteen, lääketeollisuuteen, biotekniikkaan tai telekommunikaatioon. Sijoitusrahaston sijoituskohteiden valintaperusteet voivat olla myös eettisiä tai laajemmin yhteiskuntavastuuta korostavia (Pörssisäästiö)

3.1.2 Indeksirahastot

Indeksirahastojen tarkoitus on jäljitellä ilmoitetun vertailuindeksinsä tuottoa. Esimerkiksi Nordnet Indeksirahasto USA EUR –rahasto pyrkii seuraamaan S&P 500 -indeksin Yhdysvaltain dollarin määräistä kokonaistuottoa, palkkiot ja kulut pois lukien. Vastaavasti Handelsbanken Eurooppa Indeksirahaston tavoitteena on seurata mahdollisimman tarkasti MSCI Europe Net -indeksin kehitystä. Rahasto sijoittaa eurooppalaisiin yrityksiin. Indeksirahasto koostuu 16 Länsi-Euroopan maan noin 500 osakkeesta. Indeksirahastot ovat riskiprofiililtaan osakerahastoja alhaisempia.

3.1.3 Korkorahastot

Korkorahastot sijoittavat varansa erilaisiin rahamarkkinavälineisiin. Korkorahastot jaotellaan lyhyen ja pitkän koron rasteihin sen perusteella millaisilla korkotuotteilla käydään kauppaa.

Lyhyen koron rahasto voisi sijoittaa esimerkiksi valtioiden velkasitoumuksiin, pankkien sijoitustodistuksiin, kuntatodistuksiin tai yritysten yritystodistuksiin.

3.1.4 ETF-rahastot

ETF tulee englanninkielien sanoista Exchange Traded Fund eli pörssinoteerattu rahasto. Yksinkertaisesti ETF on rahasto, jonka voi ostaa ja myydä pörssissä samalla tavalla kuin osakkeen. Noteeraamattoman rahaston arvo päivitetään päivittäin, mutta ETF:n arvo elää markkinoiden mukaan ja sijoituksen voi tehdä pörssin aikioloaikoina (Sijoittaja.fi).

ETF-rahastojen etuna ovat niiden alhaiset kulut. Edullisimpien ETF:ien vuotuinen hallinnoitipalkkio on jopa 0,1%. Rahastoilla on mahdollista saada edullisin kustannuksin laaja hajautus, joka on ETF-sijoittamisen ydin. Esimerkiksi SPDR S&P 500 UCITS ETF-rahaston vuotuinen kulu sijoittajalle on 0,09%. Samalla sijoittaja saa hajautuksen kaikkiin USA:n S&P 500 -indeksin osakkeisiin, jota kyseinen ETF pyrkii jäljittelemään.

Rakenteeltaan ETF:iä on kahdentyyppisiä: arvopaperipohjaisia (cash), sekä johdannaispohjaisia (swap). Arvopaperipohjainen eli fyysinen ETF-rahasto ostaa oikeasti ilmoittamansa osakkeet ja omistaa ne. Johdannaispohjainen eli synteettinen ETF-rahasto on solminut johdannaissopimuksen, jonka mukaan sopimuksen vastapuoli maksaa rahastolle vertailuindeksin mukaista tuottoa (Hasselgren 10.8.2018)

4 Passiivinen sijoitusstrategia

Sijoittajat ovat väitelleet näiden kahden sijoitusstrategian paremmuudesta jo vuosikymmeniä. Passiivinen ja aktiivinen sijoittaminen jakaa osakesijoittamisen kahteen koulukuntaan. Kyseessä ei ole vain akateeminen väittely vaan tällä voi olla valtava vaikutus mahdollisiin sijoitustoiminnan tuloihin tulevaisuudessa.

4.1 Passiivisen sijoitusstrategian määrittely

Passiivisen sijoittajan tarkoitus ja tavoite on pyrkiä jäljittelemään osakemarkkinoiden yleistä kehitystä sen sijaan, että hän pyrkisi aktiivisesti voittamaan sen. Jos osakesalkku koostuu Helsingin Pörssissä listatuista osakkeista, niin vertailuindeksinä sijoittaja käyttäisi OMXHPI -yleisindeksiä tai OMXHGI -tuottoindeksiä, jossa on huomioitu vielä yhtiöiden maksamat osingot.

Passiivinen sijoittaminen tunnetaan myös englanninkielisenä terminä "buy and hold" (suom. osta ja pidä), jolla kuvataan yhtiöiden osakkeiden ostamista omaan portfolioon tarkoituksena säilyttää ne siellä ne jopa koko sijoituselinkaaren ajan. Osakkeet myydään

vasta, kun on tarkoitus realisoida omistukset esimerkiksi eläkeiällä. Usein osakeomistuksia ei myydä vielä tässäkään vaiheessa kokonaan, vaan salkku on pyritty tuottamaan mahdollisimman korkeaa osinkotuottoa vuosittain. Osakesalkku siirtyy lopulta kuolinpesän jaon kautta perillisille perinnöksi.

Passiivisella sijoittajalla on vahva uskomus siitä, että osakemarkkinoiden pitkänaikavälin keskimääräistä tuottoa (n. 6-7%) on mahdotonta päihittää tai sen koetaan olevan liian riskistä. Näin ollen paras suunnitelma on pyrkiä minimoimaan kulut ja tyytymään tähän osakemarkkinoiden keskimääräiseen yleistuottoon.

Sijoittaja pyrkii tekemään sijoituspäätökset harkitusti ja valitsemaan ostokohteiksi hänen mielestään luotettavimmat tulevaisuuden menestyjät tai vakavaraiset yhtiöt, jotka maksavat vuosittain korkeaa osinkotuottoa. Kohteiksi valikoituu yrityksiä, joiden uskotaan tuottavan tasaisen varmasti seuraavan 20, 30 tai 40 vuoden aikana.

Passiivisen ”osta ja pidä” -sijoitusstrategian suurin esikuva on amerikkalainen Warren Buffett, joka on yli 60 vuoden aikana kerryttänyt valtavan omaisuuden noudattaen kurinalaisesti kyseistä strategiaa. Forbes ilmoittaa hänen omaisuuden olevan arviolta lähes 70 miljardia euroa (Forbes 2021). Jos lukua hieman suhteuttaa, niin tällä rahasummalla maksaisi kaikki Suomen valtion menot vuodelta 2020 (57,7 mrd. euroa) ja rahaa jäisi vielä säästöön 12,3 miljardia euroa sijoitettavaksi esimerkiksi eläkerahastoihin tuleville sukupolville. (Valtiovarainministeriön ylläpitämä budjettidata (Valtiovarainministeriö 2021).

Moni sijoittaja uskookin tähän sijoitusstrategiaan ja ajatukseen, että juuri hänen valitsemat yhtiöt tulevat tulevaisuudessa kasvattamaan arvoaan. Tässä onnistuakseen sijoittajan on käytettävä valtava määrä aikaa tutustuakseen yhtiöön perinpohjaisesti ennen sijoituspäätöstä. Passiivisen sijoittajan yksittäisen sijoituspäätöksen vaikutus tulevaisuuden tuottoihin on valtavan suuri.

Yksi passiivisen sijoitusstrategian suurimmista eduista on osingonmaksu. Passiivisella sijoittajalla on mahdollisuus vuosien saatossa saada sijoittamastaan yhtiöstä tasaista vuotuista osinkotuottoa, jotka hän sijoittajaa osakemarkkinoille uudelleen. Moni passiivinen sijoittaja pyrkiiikin ostamaan portfolioonsa niin sanottuja ”osinko aristokraatteja”. Ne ovat yhtiöitä, jotka ovat maksaneet osinkoa vähintään viimeisen 25 vuoden ajan kasvattaen osingonmaksuaan jatkuvasti. Tällainen osinkoperusteinen passiivinen sijoitustyyli on hyvin matalan riskin osakesijoittamista.

Osinkoaristokraattiyhtiön osakkeen kurssi on hyvin vakaa, eikä siltä ole odotettavissa suuria liikkeitä kasvun tai laskun suhteen.

4.2 Tuotto ja riski

Nämä kaksi käsitettä kulkevat käsi kädessä. Tällä tarkoitetaan sitä, että mitä suurempaa riskiä sijoittaja on valmis sietämään, niin sitä suurempia tuottoja hän voi sijoituksiltaan odottaa ja päinvastoin. Yleisimpiä riskimittareita sijoittamisessa ovat volatilitteetti, beta-kerroin.

Volatilitteetti ilmoittaa rahoitusinstrumentin hintavaihtelun voimakkuuden tietyltä ajanjaksolta ja mittaa instrumentin hintavaihtelun epävarmuutta, eli riskiä. Mitä korkeampi volatilitteetin arvo on, sitä voimakkaammin instrumentin hinta vaihtelee päivästä toiseen (Sijoitustieto.fi 2018). Kuvassa on kaksi esimerkkiä, joista vasemman puoleinen kuvaa korkeamman volatilitteetin osaketta ja oikean puoleinen matalan volatilitteetin osaketta. 10 vuoden sijoitusperiodin aikana lopputulos on sama.

Kuva 5. Osakkeen volatilitteetti (Sijoitustieto)

Beta-kerroin kuvaa osakkeen markkinariskin ja kokonaistuoton riippuvuutta markkinoiden keskimääräiseen tuottoon. Jos kerroin on yksi, osakkeen tuotto muuttuu samaa tahtia kuin markkinoiden keskimääräinen tuotto. Jos kerroin on kaksi, riski on suurempi ja tuotto vaihtelee kaksinkertaisesti markkinoihin verrattuna. Vastaavasti alle yhden betan osakkeet reagoivat markkinoiden muutoksiin keskimäärin vähemmän (Pörssisäästiö).

5 Aktiivisen sijoitusstrategia

Aktiivinen sijoitusstrategia on passiivisen ”osta ja pidä” sijoitusstrategian vastakohta. Aktiivisen sijoittajan ajatusmaailma on hyvin erilainen ja kunnianhimoisempi. Tavoitteena on voittaa vertailuindeksi. Siinä missä Helsingin Pörssin yleisindeksi tuottaa vuosittain keskimäärin n. 6-7%, niin aktiivinen sijoittaja pyrkii saavuttamaan tätä korkeampaa tuottoa ja näin kasvattamaan omaa sijoitettua pääomaansa mahdollisimman tehokkaasti.

Aktiivisen sijoittamisen ääriesimerkki on ”treidaaminen”. Tällöin sijoittaja saattaa tehdä useita ostoja ja myyntejä yhden pörssipäivän aikana. Hän pyrkii hyötymään osakemarkkinoiden epätehokkuudesta, ilmiöistä jotka aiheuttavat hetkellisiä hinnoitteluvirheitä markkinoille, sekä käyttämään teknistä analyysiä tulevaisuuden kurssimuutoksien ennustamisessa lyhyellä aikavälillä. Tässä opinnäytetyössä ei syvennytä päivätreidaamiseen, mutta aktiivisessa oman salkunhoidossa on sama ajatus sijoituspäätösten taustalla.

Aktiivisen sijoittajan täytyy seurata ja analysoida markkinoita myös suurempana kokonaisuutena ja seurattava miten eri toimialasektorit kehittyvät ja käyttäytyvät ajan kuluessa. Pyrkimyksenä ei ole löytää muutamia yksittäisiä yhtiöitä ja pitää niistä kiinni useita vuosia. Aktiivinen sijoittaja pyrkii seuraamaan osakemarkkinoiden suhdannevaihteluita ja trendejä.

Teknologian kehitys ja koko maailman digitalisoituminen on tarjonnut yrityksille aivan uudenlaisen mahdollisuuden harjoittaa liiketoimintaansa kustannustehokkaammin ja kuin koskaan aikaisemmin. Sen lisäksi, että samalla määrällä rahaa yritys pystyy tuottamaan enemmän tuotteita ja palveluita, niin markkinoiden globalisoituminen mahdollistaa potentiaalisten asiakkaiden määrän moninkertaistumisen.

Tällainen teknologian ja digitalisaation kiihtynyt kehitys on yksi merkittävimmistä syistä miksi myös sijoittajien täytyy muokata sijoitusstrategioitaan nykypäivään sopivammiksi. Se mikä toimi 10 vuotta sitten, ei toimi enää nykypäivänä. On epäedullista taistella näitä trendejä vastaan. Ne tulisi hyväksyä ja sijoittajana pyrkiä hyödyntämään mahdollisimman tehokkaasti.

Tuottojen suuri vaihtelu vaikuttaa merkittävästi sijoittajan kokemaan tuottoon. Sijoittaja, joka sijoitti varansa 1999 vuoden lopussa, pääsi omilleen ensimmäisen kerran 2007 vuoden lopussa. Valitettavasti tätä seurasi jälleen romahdus ja sijoittaja oli omillaan seuraavan kerran vuonna 2015. Vastaavasti sijoittaja, joka aloitti sijoittamisen 2011

lopussa kaksinkertaisti sijoituksensa alle viidessä vuodessa. Ajoittamisella on suuri vaikutus tuottoon. Mestariajoittaja sijoitti varansa 1998 lopussa. Myi 1999 lopussa ja palasi takaisin markkinoille 2009 alussa. Hänen 10 000 euron sijoitus olisi kasvanut 66 088 euroon (Heikkilä 9.1.2019).

6 Osakkeiden ja markkinoiden analysointi

NASDAQ OMX Helsinkiin (Helsingin Pörssi) on listattu 173 yritystä (päivitetty 5.2.2020) julkisen kaupankäynnin kohteeksi (Kauppalehti). Parhaiden arvioiden mukaan maailmassa on noin 630 000 pörssilistattua yhtiötä ja moninertainen määrä muita sijoitusinstrumentteja (Fuhrmann 25.6.2019). Miten sijoittaja sitten voisi löytää juuri itselle parhaat sijoituskohteet? Näiden lukujen valossa se kuulostaa lähes mahdottomalta tehtävältä. Aloittelevan sijoittajan kannattaakin pysyä aluksi kotimaan markkinoilla, josta hänellä on lähtökohtaisesti paras tuntemus. Osa pörssilistatuista yrityksistä on entuudestaan tuttuja ja niiden liiketoiminta tunnetaan paremmin kuin esimerkiksi saksalaisista yhtiöistä. Myös oma kielitaito voi rajoittaa kohdemarkkinoiden valintaa. Suomea ymmärtävillä on esimerkiksi etulyöntiasema Helsingin Pörssissä, sillä suurin osa julkaistavasta materiaalista (blogit, lehtiartikkelit, analyysit, sijoittajaviestintä ja keskustelufoorumit) ovat suomenkielellä.

Yrityksen ja markkinoiden analysointiin on kaksi menetelmää, fundamenttianalyysi ja tekninen analyysi, joiden avulla sijoittaja voi lähteä etsimään omia sijoituskohteitaan. Aktiivisen sijoittajan tulee myös analysoida markkinoita suurempana kokonaisuutena sekä seurata talouden kehitystä ja tilannetta. Tämä on tärkeää, koska tavoitteena on löytää mahdollisimman vahvan kasvupotentiaalin omaavia yrityksiä. Yrityksiä, joiden lähitulevaisuuden kasvu olisi mahdollista ennustaa, ja sitä myöden pyrkiä ajoittamaan ostot yhtiön osakkeisiin mahdollisimman tehokkaasti.

Passiivisen sijoittajan, joka säästää kuukausittain tuloistaan ja sijoittaa ne markkinoille useiksi vuosikymmeniksi, ei tarvitse huolehtia ostojen ajoittamisesta. Hän saa tehokkaan ajallisen hajautuksen myötä ostettua valittua kohdetta sen pitkäaikavälin keskiarvoisella hinnalla. Alla oleva graafi kuvaa tätä ajallista hajautusta. Hajautuksen myötä passiivinen sijoittaja ei saa ostettua kohdetta edullisimpaan hintaan, mutta ei vastaavasti joudu maksamaan siitä liian kallista hintaa.

Kuva 6: Ajallinen hajautus OMXH 25 -indeksiin (Investing.com)

Published on Investing.com, 26/Dec/2020 - 11:02:34 GMT. Powered by TradingView.
OMX Helsinki 25, Suomi, Helsinki:OMXH25, W

Yllä esitetty kuvaaja esittää kuinka Helsingin Pörssin 25 vaihdetuimman osakkeen indeksi on kehittynyt viimeisen vuoden aikana. Nuolet osoittavat kuun vaihdetta, jolloin passiivinen kuukausisäästäjä olisi ostanut kyseistä indeksiä seuraavaa indeksirahastoa. Kuten huomataan, sijoittaja on ostanut indeksiä useilla eri pistearvoilla. Vuoden alussa indeksin pisteluku on ollut korkeampi, joten myös indeksirahaston osuudenarvo on ollut korkeampi. Indeksien pisteluku kävi alhaisimmillaan maaliskuussa, kun koronaviruksen leviämisestä maailmanlaajuisesti uutisoitiin. Maaliskuussa on ollut tästä johtuen vuoden edullisin kuukausi sijoittaa, sillä indeksirahaston osuudenarvo on ollut vuoden alhaisin. Kesällä 2020 osakemarkkinat alkoivat elpyä loppuvuotta kohden vahvasti ja sen myötä myös OMXH25 -indeksinkin pisteluku on noussut vuoden korkeimmalle tasolle.

OMXH25 -indeksin tuottoa jäljitteleviä rahastoja on useampia, mutta tässä esimerkissä on käytetty kulutonta Nordnetin tarjoamaa Indeksirahasto Suomea. Alla oleva taulukko havainnollistaa kyseisen rahaston rahasto-osuuden arvonmuutokset viimeisen vuoden ajalta (marraskuu 2019 – lokakuu 2020). Taulukon rahasto-osuuksien arvot ovat kunkin kuukauden viimeiseltä pörssipäivältä, jolloin osuuden arvo on määritetty. ”Ylin” ja ”Alin” kohdat kertovat tarkasteluajanjakson korkeimman ja alhaisimman noteerauksen, sekä niiden alapuolelle on laskettu rahasto-osuuksien keskiarvo.

Taulukko 2: Nordnet Indeksirahasto Suomi kehitys 2020 (Financial Times)

Nordnet Indeksirahasto Suomi	
Päivämäärä	Rahasto-osuuden arvo
lokakuu 2020	173,66
syyskuu 2020	182,05
elokuu 2020	182,89
heinäkuu 2020	171,92
kesäkuu 2020	166,59
toukokuu 2020	166,64
huhtikuu 2020	155,70
maaliskuu 2020	140,28
helmikuu 2020	166,60
tammikuu 2020	176,80
joulukuu 2019	174,19
marraskuu 2019	167,52

Ylin	
elokuu 2020	182,89

Alin	
maaliskuu 2020	140,28

Keskiarvo	
2019-2020	168,74

Taulukkoon lasketulla keskiarvolla pyritään havainnollistamaan passiivisen sijoittajan ajallista hajautusta. Jos rahastoon on kuukausisäästänyt vuoden ajan ostamalla rahastoa kuun viimeisenä pörssipäivänä, niin ostojen keskimurssiksi tulisi 168,74. Ajallisesti hajauttamalla sijoittaja on välttynyt ostamasta rahastoa vuoden korkeimpaan hintaan (182,89). Vastaavasti sijoittaja ei voi odottaa sijoitukselleen maksimaalista tuottoa, sillä tämä voidaan saavuttaa vain ostamalla rahastoa sen vuoden alhaisimpaan hintaan, joka on ollut maaliskuun viimeinen pörssipäivä.

Ajallisesti hajauttamalla sijoittajat on saavuttanut 7,7% paremman tuoton, koska hänen ostojen keskimurssi on 168,74 korkeimman ollessa 182,89. Vastaavasti ajoittamalla ostot tarkasteluajanjakson alimpaan hintaan 140,28, olisi tuottoa tullut 16,9% keskiarvoa enemmän. Tällä on merkittävä ero pitkällä aikavälillä. Aktiivista sijoitusstrategiaa nouduttava sijoittaja pyrkii toistuvasti ajoittamaan ostonsa tarkasteluajanjakson keskiarvoa alhaisempaan hintaan.

Seuraavissa kappaleissa käsitellään tarkemmin menetelmiä ja strategioita, kuinka sijoittajan on mahdollista löytää suuren kasvupotentiaalin omaavia yhtiöitä, sekä ajoittamaan ostot mahdollisimman edulliseen hetkeen.

6.1 Fundamenttianalyysi

Termi on käännös englanninkielen sanoista fundamental analysis. Fundamenttianalyysi tarkoittaa, että sijoitustutkimuksen lähtökohtana ovat kohdeyhtiön fundamentit eli liiketoiminta, toimiala ja muut vastaavat tekijät. Fundamenttianalyttikko tutkii siis yhtiön liiketoimintaa, toimialan dynamiikkaa ja kilpailutekijöitä, yhtiön kilpailuetua, historiallista suoriutumista avainlukujen valossa, johtoa ja muita vastaavia reaali maailmaan pohjautuvia tekijöitä (Kinnunen 2020).

Mitä sijoittaja voi saavuttaa arvonmäärityksellä? Osakemarkkinoilla sijoittaja pyrkii luonnollisesti myymään yliarvostettuja osakkeita ja ostamaan aliarvostettuja osakkeita, minkä avulla hän tavoittelee parempaa tuottoa kuin markkinat kerkimäärin. Koska markkinat ottavat huomioon usein ainoastaan lyhyen aikavälin kehityksen, sijoittaja voi saavuttaa taloudellisen fundamenttianalyysin avulla merkittävä lisäarvoa. Fundamenttianalyysin keskeinen osa on hyvin toteutettu osakkeen arvonmääritys, jonka voi tehdä eri tavoilla (Kallunki, Niemelä J. & Niemelä E.).

6.2 Tunnusluvut

Osakkeen arvonmääritys on syytä aloittaa tutkimalla yhtiön tunnuslukuja ja riskimittareita. Tarkastelemalla yrityksen tunnuslukuja useamman vuoden ajalta sijoittaja saa selkeämmän käsityksen miten yhtiö on kehittynyt. Näiden lukujen avulla on mahdollista tehdä jo varovaisia ennusteita tulevien vuosien kehityksestä. Eri pörssiyhtiöiden tunnuslukuja voi laskea itse hakemalla tarvittavat luvut yhtiön tilinpäätöstiedoista ja suorittamalla laskelmat esimerkiksi excelissä. Yleisimmät tunnusluvut ovat kuitenkin esimerkiksi Helsingin Pörssin osalta saatavilla suoraan Kauppalehden verkkosivuilta. Sijoittajan ei kannata tarkastella vain yhtä tunnuslukua, vaan pyrkiä ymmärtämään mitä numeroiden taakse kätkeytyy, sanoo Osakesäästäjien Keskusliiton toimitusjohtaja Antti Lahtinen Taloustaidon artikkelissa 5.3.2018.

Osakesijoittajan kannalta tärkeitä ja paljon käytettyjä arvostusmittareita ovat EPS eli osakekohtainen tulos, P/E, osinkotuotto ja hinta/tasearvo eli P/B.

EPS (Earnings per share eli osakekohtainen tulos): EPS saadaan jakamalla tilikauden tulos osakkeiden keskimääräisellä lukumäärällä tilikauden aikana.

P/E (price / earnings per share, voittokerroin): Osakkeen hinta jaettuna yhtiön ennustetulla tai viimeksi julkistetulla osakekohtaisella tuloksella. Jos osakekohtainen tulos on 1€ ja osake maksaa 11€, sen P/E-luku on 11. P/E-luku kertoo, kuinka monessa vuodessa yhtiö tekee nykyisellä tulotasollaan markkina-arvonsa verran tulosta.

Osinkotuotto: Osinkotuottoprosentti osoittaa yhtiön prosentuaalisen osinkotuoton, kun osakkeesta maksetaan pörssipäivän hinta. Se siis kuvaa osingon suhdetta pörssikurssiin. Osinkotuotto lasketaan jakamalla osakekohtainen osinko yhtiön osakekurssilla.

P/B (price / book value eli hinta/tasearvo): Osakkeen kurssi jaettuna kirjanpidollisella osakepääomalla per osake. Osakekurssi toisin sanoen jaetaan yhtiön osakekohtaisella omalla pääomalla. (Yhtiön oma pääoma tarkoittaa yhtiön varallisuutta, eli mikä on tilanne kun yhtiön kaikista varoista vähennetään yhtiön kaikki velat.)

EV/EBIT (enterprise value / earnings before interests and taxes eli yritysarvon ja liiketuloksen suhde): Tunnusluvun oletuksena on, että yrityksen liiketulos pysyisi ennallaan. Näin ollen tunnusluku kertoo kuinka monta vuotta kestäisi, että yritys tekisi velattoman arvonsa verran tulosta.

(Pörssisäästiö 2018)

6.3 Treidaaminen

Perinteinen sijoittaja pyrkii kerryttämään tuottoa asteittain pidemmällä aikavälillä, mutta treidaajan tavoite on saada voittoa lyhyellä aikavälillä ottamalla näkemystä niin nouseviin kuin laskeviin kursseihin. Tuottojen kerryttämistä ei jätetä yksin nousutrendien varaan.

Treidaamista on mahdollista tehdä monella eri tapaa ja jokaisen treidaajan on löydettävä itselle sopivin treidaamistyyli. Treidaaminen on perinteistä sijoittamista huomattavasti riskisempää, mutta samalla mahdollistaa suurempien tuottojen saavuttamisen lyhyemmällä ajanjaksolla.

6.3.1 Positiotreidaaminen

Tämä treidaustyyli muistuttaa eniten tavallista sijoittamista, mutta osake-erän eli position ostaminen perustuu enemmän markkinatrendeihin, kuin ostettavan yrityksen fundamentteihin. Positiotreidaaja saattaa omistaa osakkeet useamman kuukauden.

Esimerkki positiotreidaamisesta olisi osake-erän ostaminen vahvassa nousumarkkinassa, jossa treidaajalla on vahva uskomus, että yrityksen kuukauden päästä julkaisema osavuosiraportti on erittäin positiivinen. Hän ostaa erän osakkeita 1-2 kuukautta aikaisemmin alhaisemmalla kurssilla ja omistaa position osavuosikatsauksen yli. Jos odotukset täyttyvät ja yhtiö julkaisee positiivisen tuloksen on tällä usein nostava vaikutus osakkeen kurssiin. Positiotreidaaja myy omistukset osavuosikatsauksen jälkeen voitolla muille sijoittajille.

6.3.2 Swing trading

Swing treidaaminen toimii kuten positiotreidaaminen ja omistusaika on lyhyempi. Treidaaja omistaa osakkeet muutamien päivien tai viikkojen ajan. Tällä treidaustyyllillä pystyi esimerkiksi hyötymään viime vuoden maaliskuun koronakriisistä ja osakemarkkinoiden romahtamisesta. Esimerkiksi USA:n S&P500 -indeksi laski maaliskuussa rajusti useamman viikon ajan. Swing treidaustyyllillä tästä pystyi hyötymään ostamalla "short" -sijoitusinstrumenttia. Tällaisen sijoitustuotteen arvo nousee, jos sen kohde-etuuden (S&P500 indeksi) arvo laskee. Omistamalla kyseistä tuotetta maaliskuussa 2020 muutaman päivän tai viikon ajan oli treidaajille tarjolla korkeita tuottoja.

6.3.3 Day-trading eli päiväkauppa

Nimensä mukaan päivätreidaaja suorittaa ostot ja myynnit saman pörssipäivän aikana. Hän ei omista osake-eriä yön tai viikonlopun yli. Osakkeiden kurssit eivät usein nouse tai laske dramaattisesti päivän aikana. Jotta tuotot saataisiin korkeammaksi, niin päivätreidaajat käyttävät usein velkavipua. Osakkeiden sijaan päivätreidaajat suosivat usein myös erilaisia johdannaisia. Esimerkiksi Helsigin Pörssin First North -listalla on kaupankäynnin kohteena päivittäin satoja erilaisia bull ja bear sertifikaatteja. Sertifikaatit on monimutkaisia ja korkean riskin sijoitustuotteita, joissa on ns. sisäänrakennettu vipuvaikutus. Esimerkiksi Bull Nokia X3 sertifikaatin päivänsisäinen arvo nousee kolminkertaisen määrän kohde-etuuteensa (Nokian osakkeeseen) nähden. Eli jos Nokian osakekurssi nousee pörssipäivän aikana 1%, niin bull sertifikaatin arvo nousee 3%.

6.4 Tekninen analyysi

Treidaaja uskoo, että kaikki tarvittava tieto on jo hinnoiteltu osakkeeseen kysynnän ja tarjonnan kautta. Tästä syystä muita tietoja kohde-etuudesta ei tarvita. Tärkeintä on seurata osakkeen hintaa markkinoilla, koska siihen tiivistyy kaikki saatavilla oleva tieto kyseisestä yhtiöstä tai kohdeosuudesta. Teknisessä analyysissä keskitytään kysymyksiin: ”Onko olemassa trendi?”, ”Onko havaittavissa kuvioita?”, ”Onko volyyymi noussut tai laskenut?” ja ”Mitä tekniset indikaattorit kertovat nykyhinnasta?” (Laakso 2018).

Entinen Nordnetin sijoitusstrategi ja nykyinen ammattisijoittaja Jukka Lepikkö tiivistää ”Treidaa kuin ammattilainen” kirjassaan osakkeiden hinnan seuraamisen tärkeyden seuraavasti: ”Yksinkertaisin tapa tehdä osakemarkkinoilla rahaa on ratsastaa trendeillä ja puolustaa pääomia, kun markkinalla ei ole selvää trendiä. Markkinoita ohjaavat sadat eri tekijät ja kaikkien markkinatoimijoiden kollektiivinen mielipide näkyy vain hinnan kautta – siksi hinta kertoo enemmän kuin tuhat mielipidettä ja faktaa.”

Aktiivinen sijoittaja voi hyödyntää fundamenttianalyysien ohella myös treidaajien teknistä analyysiä. Teknisen analyysin indikaattorien avulla sijoittajan on mahdollista ajoittaa ostoja ja myyntejä. Yhdistämällä fundamenttianalyysin avulla luodun läpileikkauksen yhtiön kasvumahdollisuuksista teknisen analyysin tarjoamaan hinta- ja markkinatrendi-informaatioon, voi sijoittaja saada tarvitsemansa kilpailuedun muihin markkinatoimioihin nähden.

Teknisen analyysin indikaattoreita on kymmeniä erilaisia, mutta aktiiviselle sijoittajalle näistä soveltuvat parhaiten seuraavat.

6.4.1 Liukuvat keskiarvot (Moving average)

Liukuva keskiarvo (MA) on yksinkertainen teknisen analyysin työkalu, joka ns. tasoittaa hintatiedot luomalla jatkuvasti päivitettävän keskihinnan. Keskiarvoa tarkastellaan tietyn ajanjakson aikana, kuten 10, 50, 200 päivää, tai minkä tahansa ajanjakson, jonka sijoittaja valitsee. Liukuvan keskiarvon strategiat ovat myös suosittuja, ja ne voidaan räätälöidä mihin tahansa aikakehykseen sopiviksi sekä pitkä- että lyhytaikaisille sijoittajalle. Jos osakkeen kurssi on esimerkiksi 50 ja 200 päivän liukuvaa keskiarvoa alempana, niin tiedetään että osaketta on mahdollista ostaa nyt edullisemmin kuin aikaisemmin. Tällöin ollaan laskumarkkinassa. Jos osakkeen fundamentit eivät ole muuttuneet ja lasku johtuu

esimerkiksi yleisestä laskusuhdanteesta, niin oston voisi tässä tapauksessa suorittaa, kun liukuvan keskiarvon laskutrendi alkaa kääntymään nousutrendeiksi. Valitettavasti sijoittaminen ei ole aina näin helppoa ja voittoa on mahdollista saada vain jos valitsee ja tulkitsee liukuvia keskiarvoja oikein. Liukuvien keskiarvojen analysoiminen vaatii opiskelua ja paneutumista aiheeseen, sekä jatkuvaa markkinamuutoksien seuraamista. Mutta jos tähän aihealueeseen maltaa perehtyä ja hankkii itselleen tuntumaa siitä miten markkinat juuri näinä vuosina käyttäytyvät, niin tekninen analyysi helpottaa ostojen ja myyntien oikeaa ajoittamista.

6.4.2 Tuki- ja vastustasot

Tuki- ja vastustasot ovat yksi teknisen analyysin käytetyimmistä menetelmistä. Tasot perustuvat myyjien ja ostajien laumakäyttäytymiseen ja niitä ohjaavat psykologiset tekijät. Tukitaso on sellainen osakkeen kurssi, jossa ostajien määrä ylittää myyjien määrän. Vastaavasti vastustaso tukitasoa korkeampi kurssihinta, joka houkuttelee paikalle myyjää huomattavasti enemmän kuin ostajia.

Tuki- ja vastustasoja voi hahmottaa tarkastelemalla osakkeen tai muun sijoitusinstrumentin kuvaajaa. Kurssien tasaluvut toimivat usein myös tuki- ja vastustasoina. Jos osakkeen kurssi vahvan nousun jälkeen alkaa lähestymään 100 USA:n dollarin rajaa, niin tätä rajaa on usein vaikea rikkoa. Tämä perustuu täysin psykologisiin tekijöihin. Ostajien on vaikeampi perustella ostohinnaksi yli 100 dollaria ja heidän määrä laskee. Vastaavasti alhaisempaan hintaan ostaneet sijoittajat siirtyvät herkästi myyntilaidalle, kun kurssi lähestyy täyttä 100 dollaria.

Bitcoin on ollut yksi puhutuimpia aiheita vuoden 2020 lopulla. Bitcoinin arvo määritellään yleisesti USA:n dollaria vastaan ja sen vahvana vastustasona on pidetty 20 000 dollaria. Jos tämä vastustaso rikotaan, niin olettamuksena olisi vahva nousutrendi ja uutta vastustasoa olisi vaikea määritellä. Tämä ilmiö tapahtui 16.12.2020, jonka jälkeen Bitcoinin arvo on noussut lähes yhtäjaksoisesti yli 40 000 dollariin vain muutaman viikon aikana. Seuraavassa kuvassa on Bitcoin / USD -kurssikehitys joulukuun 2020 alusta. Punainen poikkiviiva on 20 000 dollarin vastustaso. Kuten huomataan, tämän rajan rikkoutuessa, Bitcoin kurssi lähti erittäin vahvaan nousuun. Tätä 20 000 dollarin vastustason rikkoitumista voitiin pitää vahvana ostosignaalina.

Kuva 7: BTC/USD kurssin kehitys 2021 (Tradingview.com)

Seuraavassa kuvassa havainnollistetaan tukitason ja kurssin välistä käyttäytymistä. Vahvaan nousutrendiin kääntyneelle Bitcoinille voitiin piirtää tukitaso (keltainen viiva), joka toimii indikaattorina nousutrendin päättymiselle. Bitcoinin kurssi kosketti yhteensä kolme kertaa piirrettyä tukitasa (valkoiset nuolet), mutta jokaisella kerralla ostajien määrä kasvoi suhteessa myyjiin ja kurssi jatkoi nousutrendissä. Tukitaso rikkoutui vasta 20. tammikuuta 2021 (punainen nuoli). Tukitason rikkoutuminen toimi myyntisignaalina sijoittajalle. Tukitason raja oli 35 000 dollarissa.

Kuva 8: BTC/USD kurssin kehitys 2021 (Tradingview.com)

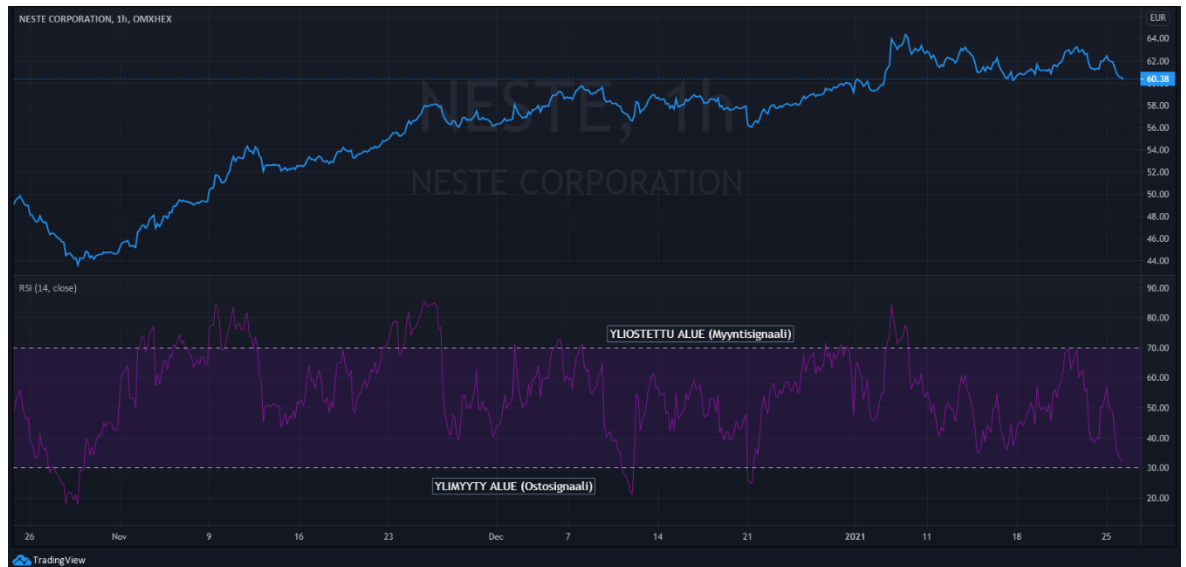
Bitcoinin osto 20 000 dollarissa ja myynti 35 000 dollarissa olisi tarjonnut sijoittalle +75% tuoton muutamassa viikossa.

6.4.3 RSI (Relative Strength Indicator)

RSI -indikaattori eli suhteellinen voimaindeksi on käytännöllinen apuväline myös pidemmän aikavälin sijoittamisessa, vaikka kuuluukin teknisen analyysin työkaluihin ja on treidaajien suosiossa. RSI kertoo onko osake yliostettu tai ylimyöty. Indeksillä antaa piste- arvoja 0-100 välillä ja raja-arvoina pidetään yleisesti 30 ja 70. Jos RSI:n arvo nousee yli 70, niin osaketta pidetään yliostettuna. Jos arvo laskee alle 30 on osake ylimyöty. RSI on siis ns. momentumindikaattori, joka mittaa kuinka monta nousu- tai laskupäivää x ajanjaksolla on ollut. Yleisesti käytössä on 14 päivän jakso (x = 14 päivää).

Seuraavassa kuvassa on Nesteen osakekurssin kehitys viimeiseltä 3 kuukaudelta. Kurssigraafin alle on lisätty RSI -indeksi. Huomataan, että Nesteen kurssi on alittanut kolme kertaa hetkellisesti RSI -indeksin pisteluvun 30 (ylimyödyssä tilassa) ja kääntynyt tämän jälkeen takaisin nousutrendiin.

Kuva 9: Neste Corporation, RSI -indeksi (Tradingview.com)

Sijoittajalla on siis käytössä useita erilaisia teknisen analyysin työkaluja, joiden avulla on mahdollista saavuttaa kilpailuetua muihin sijoittajiin. Tulevaisuuden ennustaminen on mahdotonta, mutta omien arvioiden todennäköisyyttä on mahdollista parantaa.

6.5 Case: Kamux

Analysoitavaksi yritykseksi valittiin Kamux, koska yhtiö on pärjännyt haastavasta pörssivuodesta erinomaisesti ja osoittanut kasvupotentiaalia. Yritys on laajentanut liiketoimintaansa myös ulkomaille, joten yhtiöllä on potentiaalia myös kansainvälistymisen kannalta. Kamux on kotimaisen analyysiyritys Inderesin seurantalistalla, joten saatavilla on ammattianalyytikon näkemystä yrityksen liiketoiminnan kasvusta. Yrityksestä Inderesillä raportoi analyytikko Petri Kajaani.

Yrityksen analysointi aloitetaan tarkastelamalla tunnuslukuja: P/E, P/B, osinkotuotto, EPS ja EV/EBIT. Taulukkoon on laskettu vuosien 2018 ja 2019 toteutuneiden tilikausien perusteella tunnusluvut. Vuosien 2020 ja 2021 tunnusluvut ovat Inderesin julkaisemia arvioita, koska tilinpäätöstietoja ei ole vielä julkaistu.

Taulukko 3: Tunnusluvut, Kamux (Inderes)

Vuosi	Toteutuneet		Arvio	
	2018	2019	2020	2021
P/E	12,4	15,5	24,2	19,4
P/B	3,16	3,63	5,66	4,82
Osinkotuotto-%	2,9 %	3,1 %	2,1 %	2,4 %
EPS	0,44	0,48	0,56	0,69
EV/EBIT	12	11,4	17,6	14,7

Kamux on vakiinnuttanut vahvan markkina-aseman kotimaisilla käytettyjen autojen markkinoille. Yhtiö pärjännyt koronakriisissä loistavasti ja luottamus yrityksen menestystarinan jatkumiselle on kasvanut. Kaikkien toimintamaiden (Suomi, Ruotsi ja Saksa) tulos kasvoi vertailukaudesta, mutta erityisesti Saksan liikevaihdon kääntyminen voitolle oli tärkeä signaali.

Kamux on kasvuyhtiö, jonka kasvutarina on vielä alkuvaiheessa. Liiketoimintamalli on skaalautuva ja digitaalisuus on vahvasti läsnä. Kamux on onnistunut siirtämään perinteisen käytettyjen autojen myynnin kivajalkaliikkeistä verkkoon. Saksassa on nyt saatu aikaan käänne ja yhtiön katseet alkavat hiljalleen siirtyä Saksasta laajemmin Eurooppaan.

Seuraavassa kuvassa on Kamux Oyj:n kurssigraafi viimeiseltä kuudelta kuukaudelta. Kuvaan on myös lisätty 200 päivän liukuva keskiarvo. Punainen nuoli osoittaa kohtaa, jolloin kurssigraafi leikkaa 200 liukuvan keskiarvon alapuolelle. Tämä voi olla ostosignaali tai varoittava merkki siitä, että osakkeen arvostus on kääntymässä laskutrendiin.

Kuva 10: Kamux kurssigraafi, 200 liukuva keskiarvo (Tradingview.com)

On tärkeää selvittää mistä kyseinen laskutrendi johtuu. Seuraamalla sijoitus- ja talousmediaa saa sijoittaja nopeasti selvitettyä, että samaan aikaan yksi yhtiön suurimmista omistajista Intera Partners on myymässä koko jäljellä olevaa osakekantaansa pois markkinoille. Intera Partners julkaisi pörssitiedotteen aiheesta 9.9.2020:

Intera Fund II Ky ("Intera") on myynyt tänään 9.9.2020 Kamux Oyj:n ("Kamux" tai "Yhtiö") osakkeensa nopeutetussa tarjousmenettelyssä rajatulle joukolla suomalaisia ja kansainvälisiä instituutiosijoittajia ("Osakemyynti"). Intera myi yhteensä 5 648 596 osaketta, joka vastaa noin 14,1 prosenttia Yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä. Osakemyynnissä osakkeiden osakekohtainen myyntihinta oli 8,90 euroa ja bruttomyyntitulot noin 50,3 miljoonaa euroa. Osakemyynnin jälkeen Intera ei omista Kamuxin osakkeita (Intera Partners 2020). Yhtiön liiketoiminnassa ei ole siis tapahtunut muutoksia, Helsingin Pörssi on ollut vahvassa nousutrendissä jo pidemmän aikaa ja merkkeinä yleinen maailmantaloustilanne on elpymässä. Kamuxin edellisen osavuosituloksen mukaan käytettyjen autojen kauppa on ollut vilkasta verrattuna aikaisempiin vuosiin.

7 Pohdinta ja johtopäätökset

Tulevaisuutta ei kukaan pysty ennustamaan 100% varmuudella. Jos unohdetaan kaikki saatavilla oleva informaatio, analyysit ja ulkoiset tekijät, niin yksinkertaisimmillaan sijoittaja

pyrkii ennustamaan onko ostettavan sijoitusinstrumentin arvo x ajan kuluttua suurempi tai pienempi kuin osto hetkellä. Lähtötilanne on siis sama kuin kolikon heitossa: onnistumisen todennäköisyys on 50%.

Kun sijoittaja hyödyntää saatavilla olevan informaation fundamentti- ja teknisen analyysin avulla, on onnistumisen todennäköisyyttä mahdollista kasvattaa yli 50%. Ongelmaksi koituu kuitenkin, että myös kaikilla muilla sijoittajilla on saatavilla tämä sama informaatio. Tätä kutsutaan rahoitustieteessä tehokkaiden markkinoiden hypoteesiksi.

Tehokkaiden markkinoiden hypoteesiä on viime vuosina kritisoitu ja uskon vahvasti siihen, että sijoittajan on mahdollista saavuttaa informaatioetua hetkellisesti muihin sijoittajiin nähden. Osakemarkkinat eivät ole jatkuvasti tehokkaita, vaan sisältävät paljon hinnoitteluvirheitä. Hinnoitteluvirheellä tarkoitetaan tilannetta, jolloin osakkeen sen hetkinen hinta ei vastaa todellisuutta. Se on joko liian korkea tai liian alhainen. Aktiivisella markkinoiden seuraamisella ja analysoinnilla on mahdollista löytää hinnoitteluvirheitä ja hyötyä niistä.

Tässä opinnäytetyössä on käsitelty aluksi sijoittamisen perusteet, jonka lukemalla toivon aiheesta kiinnostuneen saavan käsityksen siitä miten omaa osaamistaan voi alkaa kehittämään sijoittamisen ja säästämisen suhteen. Sijoittamisen aloittaminen useille vaikea päätös ja aihetta käsitellään edelleen aivan liian vähän koulussa. Säästäminen ja sijoittaminen on yksi tärkeimmistä osa-alueista, kun nuoret alkavat rakentamaan peruskoulutuksen jälkeen omaa elämäänsä ja työuraa. Määrätietoisien sijoittamisen avulla jokainen voi rakentaa itselleen taloudellista turvaa. Työn loppupuolella syvennyttään tarkemmin miten fundamentti- ja teknisen analyysin avulla on mahdollista saavuttaa korkeampia tuottoja, kuin esimerkiksi passiivisella rahastosijoittamisella.

Sijoittamisessa ei ole yhtä oikeaa tai väärää strategiaa, vaan tärkeintä on loppujen lopuksi sen aloittaminen.

Lähteet

Euroclear Finland 2021. Uutiset. Luettavissa: <https://www.euroclear.com/finland/fi/news-and-insights/news/Suomessa-yli-100000-aktiivista-osakesaastotilia.html>. Luettu 8.8.2020

Financial Times 2020. Nordnet Indeksirahasto Suomi 2019-2020. Market data.

Luettavissa:

<https://markets.ft.com/data/funds/tearsheet/historical?s=SE0005993102:EUR>. Luettu: 1.11.2020

Forbes 2021. The Definitive Ranking Of The Wealthiest Americans In 2020. #4 Warren Buffet. Luettavissa: <https://www.forbes.com/forbes-400/>. Luettu 4.1.2021

Fuhrmann, R. 5.6.2019. International markets: Stock exchanges around the world.

Investopedia blogi. Luettavissa: <https://www.investopedia.com/financial-edge/1212/stock-exchanges-around-the->

[world.aspx#:~:text=By%20most%20estimates%2C%20approximately%20630%2C000,trad%20publicly%20throughout%20the%20world](https://www.investopedia.com/financial-edge/1212/stock-exchanges-around-the-world.aspx#:~:text=By%20most%20estimates%2C%20approximately%20630%2C000,trad%20publicly%20throughout%20the%20world). Luettu: 30.11.2019

Handelsbanken. Rahastosäästämisen ABC: Miten sijoitusrahasto toimii? Luettavissa:

<https://www.handelsbanken.fi/fi/henkiloasiakkaat/saasta-ja-sijoita/rahastot/rahastosaastamisen-abc>. Luettu 3.10.2020

Hasselgren, J. 10.8.2018. ETF - seksikäs kirjainlyhenne vai näppärä tapa tehdä

pörssikauppaa? OP Media. Luettavissa: <https://www.op-media.fi/sijoittaminen/etf---seksikas-kirjainlyhenne-vai-nappara-tapa-tehda-porssikauppaa/>. Luettu: 7.10.2020

Heikkilä, T. 9.1.2019. Helsingin pörssin 20 vuoden tuotto ja johtopäätökset

tuottokehityksestä. Sijoittaja.fi blogi. Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/124139/helsingin-porssin-20-vuoden-tuotto-ja-johtopaatokset-tuottokehityksesta/>. Luettu: 29.9.2020.

Helsingin Sanomat 2020. Talous. Luettavissa: <https://www.hs.fi/talous/art-2000006633190.html>. Luettu: 13.9.2020

Inderes 14.11.2020. Kamux laaja raportti 2020. Luettavissa:

<https://www.inderes.fi/fi/yhtiot/kamux>. Luettu: 1.12.2020

Intera Partners 9.9.2020. Intera on myynyt Kamux Oyj:n osakkeensa. Lehdistötiedote. Luettavissa: <https://interapartners.fi/fi/ajankohtaista/intera-on-myynt-kamux-oyjn-osakkeensa>. Luettu: 14.1.2021

Investing.com. Fortum Oyj osingonmaksut. Luettavissa: <https://fi.investing.com/equities/fortum-dividends>. Luettu: 2.1.2021

Investing.com. OMXH 25 – indeksi 2020. Luettavissa: <https://fi.investing.com/indices/omx-helsinki-25-chart>. Luettu: 9.9.2020

Kallunki Juha-Pekka, Niemelä Jaakko, Niemelä, J. E. & Niemelä, J. 2012. Osakkeen arvonmääritys: Onnistunut sijoituspäätös. Helsinki: Talentum.

Kauppalehti 2021. Osakkeet: Helsinki. Luettavissa: <https://www.kauppalehti.fi/porssi/kurssit/XHEL>. Luettu 6.2.2020

Kauppalehti. Osinkokalenteri 2020. Luettavissa: <https://www.kauppalehti.fi/porssi/osinkokalenteri>. Luettu: 6.2.2021

Kinnunen, J. 8.1.2020. Fundamenttianalyysi. Inderes Q&A. Luettavissa: <https://www.inderes.fi/fi/kysymys/fundamenttianalyysi>. Luettu: 15.10.2020.

Laakso, S. 7.5.2018. Mitä tekninen analyysi on? Alustus tekniseen analyysiin osa 1. LYNX sijoitusblogi. Luettavissa: <https://www.lynxbroker.fi/sijoitusblogi/artikkelit/mita-tekninen-analyysi-on-alustus-tekniseen-analyysiin-osa-1/>. Luettu: 26.12.2020

Lahtinen, A. 5.3.2018. Kurkistus tunnuslukujen taakse – mitä tunnusluvut kertovat osakkeista?. Taloustaito. Luettavissa: <https://www.taloustaito.fi/Rahat/kurkistus-tunnuslukujen-taakse--mita-tunnusluvut-kertovat-osakkeista/>. Luettu: 13.9.2020.

Lepikkö, J. 2020. Treidaa kuin ammattilainen. Nordnet. Helsinki.

Lepikkö, J. 4.12.2020. Osakekuplat – nopea tie rikkauksiin tai ryysyihin. Nordnet blogi. Luettavissa: <https://www.nordnet.fi/blogi/osakekuplat-nopea-tie-rikkauksiin-tai-ryysyihin/>. Luettu: 16.12.2020.

Nasdaq 2021. Nasdaq Nordic Market Model 2021. Luettavissa:
[https://www.nasdaq.com/docs/2021/01/18/Nasdaq-Nordic-Market-Model-2021_02-\(003\)-\(002\).pdf](https://www.nasdaq.com/docs/2021/01/18/Nasdaq-Nordic-Market-Model-2021_02-(003)-(002).pdf). Luettu: 27.1.2021

Marketwatch. OMXHPI -indeksi 2004-2020. Luettavissa:
https://www.marketwatch.com/investing/index/omxhpi/charts?countrycode=fi&mod=mw_quote_tab. Luettu: 6.8.2020

Pörssisäätiö. Sijoituskoulun oppitunti 10: Mikä heiluttaa osakekurseja? Luettavissa:
<https://www.porssisaatio.fi/sijoituskoulu/mika-heiluttaa-osakekurseja/#:~:text=Osakekurssit%20eli%20osakkeiden%20hinnat%20vaihtelevat,Yleinen%20talouskehitys%20vaikuttaa%20osakemarkkinoihin>. Luettu 2.10.2020

Pörssisäätiö. Sijoitusrahasto-opas. Luettavissa:
<https://www.porssisaatio.fi/en/blog/books/sijoitusrahasto-opas/>. Luettu: 4.10.2020

Pörssisäätiö. Beta-kerroin. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/beta-kerroin/>. Luettu: 5.11.2020

Pörssisäätiö. Beta-kerroin. Luettavissa: <https://www.porssisaatio.fi/blog/dictionary/beta-kerroin/>. Luettu: 5.11.2020

Pörssisäätiö 10.8.2018. Mitä tunnusluvut kertovat? Pörssisäätiö blogi. Luettavissa:
<https://www.porssisaatio.fi/blog/2018/08/10/mita-tunnusluvut-kertovat/>. Luettu: 13.9.2020
Sijoittaja.fi. ETF-sijoittaminen. Luettavissa: <https://www.sijoittaja.fi/etf-sijoittaminen/>.
Luettu: 7.10.2020

Sijoitustieto.fi 2018. Volatiliteetti - Markkinoiden pelkokerroin. Luettavissa:
<https://www.sijoitustieto.fi/volatiliteetti>. Luettu: 4.11.2020

Tradingview.com. BTC/USD kurssi. Luettavissa:
<https://www.tradingview.com/chart/wA5GPDZQ/>. Luettu: 25.1.2021

Tradingview.com. Neste Corporation kurssigraafi. Luettavissa:
<https://www.tradingview.com/chart/wA5GPDZQ/>. Luettu: 10.1.2021

Valtiovarainministeriö 2021. Valtion budjetti 2021. Luettavissa:
<https://tutkibudjettia.fi/etusivu>. Luettu 15.1.2021

Liitteet

Liite 1. Parhaat osingonmaksajat 2020

Kauppalehti. Osinkokalenteri 2020. Luettavissa:

<https://www.kauppalehti.fi/porssi/osinkokalenteri>. Luettu: 6.2.2021

Yhtiö	Määrä (EUR)	Tuotto %
Neles	1,47	13,83
Sievi Capital	0,15	13,7
Investors House	0,5	8,77
Raute A	1,45	6,5
Fortum	1,1	5,5
Titanium	0,72	4,97
Ilkka-Yhtymä 2	0,2	4,65
Oriola B	0,09	4,44
Alma Media	0,4	4,42
Keskisuomalainen A	0,5	4,35

Liite 2. Fortumin osingonmaksu, 5 vuotta

Investing.com. Fortum Oyj osingonmaksu. Luettavissa:

<https://fi.investing.com/equities/fortum-dividends>. Luettu: 2.1.2021

Maksupäivä	Osinko (€)	Tuotto %
4.4.2019	1,1	5,16 %
10.4.2018	1,1	5,44 %
13.4.2017	1,1	6,30 %
14.4.2016	1,1	7,44 %
14.4.2015	1,3	9,39 %
Yhteensä	5,7	

Liite 3. Nordnet Indeksirahasto Suomi kehitys 2020

Financial Times. Market data. Luettavissa:

<https://markets.ft.com/data/funds/tearsheet/historical?s=SE0005993102:EUR>. Luettu:

1.11.2020

Nordnet Indeksirahasto Suomi	
Päivämäärä	Rahasto-osuuden arvo
lokakuu 2020	173,66
syyskuu 2020	182,05
elokuu 2020	182,89
heinäkuu 2020	171,92
kesäkuu 2020	166,59
toukokuu 2020	166,64
huhtikuu 2020	155,70
maaliskuu 2020	140,28
helmikuu 2020	166,60
tammikuu 2020	176,80
joulukuu 2019	174,19
marraskuu 2019	167,52

Ylin	
elokuu 2020	182,89

Alin	
maaliskuu 2020	140,28

Keskiarvo	
2019-2020	168,74

Liite 4. Tunnusluvut, Kamux

Inderes 14.11.2020. Kamux laaja raportti 2020. Luettavissa:

<https://www.inderes.fi/fi/yhtiot/kamux>. Luettu: 1.12.2020

Vuosi	Toteutuneet		Arvio	
	2018	2019	2020	2021
P/E	12,4	15,5	24,2	19,4
P/B	3,16	3,63	5,66	4,82
Osinkotuotto-%	2,9 %	3,1 %	2,1 %	2,4 %
EPS	0,44	0,48	0,56	0,69
EV/EBIT	12	11,4	17,6	14,7